

Nr 25

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillsyn över skogar tillhörande allmänna inrättningar av kyrklig natur m. m.

I en den 30 mars 1962 dagtecknad, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 133, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag föreslagit riksdagen att *dels* godkänna i propositionen förordad överflyttning fr. o. m. den 1 juli 1962 på stiftsnämnd och hos denna anställd skoglig personal av de åligganden, som med avseende å skogsskötseln på församlingskyrka tillhörig fastighet enligt bestämmelser i 1894 års skogsordning för närvarande ankommer på domänstyrelsen och denna styrelse underställd personal; *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de bestämmelser som föranledes av vad i enlighet med det föregående förordats, *dels ock* medgiva, att jämlikt 6 § andra stycket 9) lagen om kyrkofond må ur kyrkofonden årligen fr. o. m. budgetåret 1962/63 tills vidare utgå medel till bestridande av kostnader för vissa skogsvårdande åtgärder på kyrkolägenheten Hallands Väderö.

I propositionen har lämnats en redogörelse för *dels* gällande bestämmelser rörande tillsyn över skogar tillhörande allmänna inrättningar av kyrklig natur (s. 3—4), *dels* tidigare ändringsförslag i ämnet (s. 4—7), *dels ock* framställning av domänstyrelsen, att domänverket måtte befrias från befattningen med vissa i framställningen närmare berörda kyrkskogar och domkyrkosysslomansboställen, jämte däröver avgivna remissyttranden m. m. (s. 7—10). Utskottet torde i fråga om det närmare innehållet i nämnda avsnitt få hänvisa till propositionen.

Departementschefen har i propositionen anfört följande.

»Frågan om förvaltningen av kyrka tillhörig fast egendom och tillsynen över denna förvaltning ingår i det utredningsuppdrag, som anförtrotts 1960 års ecklesiastika boställsutredning. Såsom kammarkollegiet påpekat torde därför kunna ifrågasättas, om inte domänstyrelsens förevarande framställning om befrielse från tillsynsbestyren över kyrkskogarna m. m. borde överlämnas till boställsutredningen för att beaktas vid det fortsatta utredningsarbetet. I likhet med kammarkollegiet anser jag dock vägande skäl tala för att redan nu utan avvaktan på resultatet av den pågående utredningen — vilket inte kan beräknas föreligga förrän om några år — vissa spörsmål som berör kyrka tillhörig fast egendom upptages till behandling. En prövning av frågan hur tillsynen över

skogsförvaltningen lämpligen bör vara ordnad har nämligen av flera skäl sedan länge framstått som önskvärd. Jag vill särskilt framhålla att en befrielse från tillsynsuppgiften torde medföra inte obetydliga fördelar från rationaliseringssynpunkt för domänverket, eftersom skogarna i allmänhet ligger vitt spridda och mestadels utan samband med den på domänfonden bokförda av domänverket förvaltade skogen.

Vad angår församlingskyrkornas skogar råder enighet om att uppsikten över förvaltningen bör ankomma på stiftsnämnderna. Beslutas en sådan överflyttning kommer stiftsnämndens och stiftsjägmästarens arbetsuppgifter att huvudsakligen bestå i åtgärder för skogsindelning samt viss tillsyn över den av församlingarna handhavda skogsskötseln. Enligt vad jag inhämtat kan stiftsnämnderna — med ett undantag av speciell natur, vartill jag återkommer i det följande — fullgöra de nya tillsynsuppgifterna utan att ramen för nuvarande personalorganisation behöver ökas. Jag förordar således, att domänverket befrias från arbetsuppgifterna beträffande ifrågavarande skogar och att dessa uppgifter överflyttas på stiftsnämnderna och hos dem anställd skoglig personal.

Domänstyrelsen har i ärendet berört vissa problem, som är förknippade med förvaltningen av Torekovs kyrka tillhöriga kyrkolägenheten Hallands Väderö. Genom resolution den 14 april 1958 har länsstyrelsen i Kristianstads län jämlikt 12 § naturskyddslagen fridlyst ön med kringliggande holmar och skär såsom naturpark samt därvid utfärdat bl. a. ingående föreskrifter om skogsskötseln på ön. Behållen skogsavkastning skall i första hand användas till skogsvårdande åtgärder. Stiftsjägmästaren i Lunds stift har anmärkt, att skogen på ön till följd av bl. a. svåra transportförhållanden torde sakna rotvärde. Han har vidare upplyst, att avverkningar av gagnvirke mestadels givit negativt resultat. Han anser att någon möjlighet inte torde finnas att inrymma skogsvårdskostnader i församlingens inkomst- och utgiftsstat för ön. Domänverket har hittills kunnat bedriva viss skogsvård på ön genom att anlita elever vid en skogsskola, en utväg som stiftsnämnden saknar. En förutsättning för att stiftsnämnden skall kunna utöva en någorlunda tillfredsställande tillsyn över den i flera avseenden specifika skogsskötseln på ön finner stiftsjägmästaren vara, att vissa medel ställs till stiftsnämndens förfogande. Dessa bör främst användas till arvode åt en arbetsförman, vilken efter stiftsjägmästarens anvisningar kan leda de skogsvårdande arbetena på ön. Kostnaderna beräknas till 4 000 kr. per år.

Jag finner de uppgivna förhållandena motivera, att de begärda medlen ställs till stiftsnämndens förfogande. Anslaget bör lämpligen utgå ur kyrkofonden. Medel för angivna ändamål bör därför jämlikt 6 § andra stycket 9) lagen om kyrkofond fr. o. m. budgetåret 1962/63 tills vidare utgå ur fonden med belopp som det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare fastställa.

Vad härefter gäller tillsynen över och i förekommande fall förvaltningen av skog på de äldre domkyrkornas fastigheter, inbegripet domkyrkosysslomansboställena, vill jag erinra om att meningarna varit delade om hur förvaltningen

av domkyrkornas fastighetsinnehav bör vara anordnad. De härmed sammanhängande frågorna bör därför ytterligare undersökas innan ett ställningstagande kan ske till den nu föreliggande frågan. Som framgått av vad jag tidigare anfört ingår i boställsutredningens uppdrag att utreda formerna för förvaltningen m. m. av här avsedd fast egendom. Jag är alltså inte nu beredd att föreslå bifall till domänverkets begäran om befrielse från åliggandena jämlikt 1894 års skogsordning beträffande nämnda egendom. Såsom kammarkollegiet anfört torde de administrativa olägenheterna av att domänverket har kvar dessa uppgifter — med hänsyn till bl. a. det ringa antalet fastigheter — bli av begränsad omfattning.

Jag förordar, att den föreslagna överflyttningen av tillsynen sker den 1 juli 1962. I likhet med kammarkollegiet anser jag det lämpligt, att allenast provisoriska bestämmelser utfärdas. Dessa bör kunna begränsas till föreskrifter, att de åligganden, som enligt bestämmelserna i 1894 års skogsordning ankommer på domänstyrelsen och denna styrelse underställd personal, fullgöres såvitt avser tillsynen m. m. över församlingskyrkor tillhöriga fastigheter av stiftsnämnd och hos denna anställd personal. Inom ecklesiastikdepartementet har, i överensstämmelse med vad jag nu förordat, upprättats ett utkast till kungörelse med särskilda bestämmelser om tillsynen över skogsskötseln m. m. på församlingskyrka tillhörig fast egendom, vilket utkast torde såsom bilaga A få fogas till statsrådsprotokollet. Kungl. Maj:t torde böra bemyndigas att utfärda bestämmelser i huvudsaklig överensstämmelse med detta utkast. Om så fordras, bör Kungl. Maj:t kunna utfärda närmare anvisningar för stiftsnämnderna rörande tillämpningen av aktuella bestämmelser i skogsordningen.»

Utskottet. Vad i propositionen föreslagits kan utskottet ansluta sig till. Detta innebär sålunda bl. a. att utskottet tillstyrker, att domänverket fr. o. m. den 1 juli 1962 befrias från arbetsuppgifterna beträffande församlingskyrkornas skogar samt att dessa uppgifter överflyttas på stiftsnämnderna och hos dem anställd skoglig personal. Därvid bör fr. o. m. budgetåret 1962/63 tills vidare ställas medel ur kyrkofonden till förfogande för stiftsnämnden i Lunds stift för bestridande av kostnaderna för vissa skogsvårdande åtgärder på kyrkolägenheten Hallands Väderö.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må,

med bifall till Kungl. Maj:ts framställning,

a) godkänna i det föregående förordad överflyttning fr. o. m. den 1 juli 1962 på stiftsnämnd och hos denna anställd skoglig personal av de åligganden, som med avseende å skogsskötseln på församlingskyrka tillhörig fastighet enligt bestämmelser i 1894 års skogsordning för närvarande ankommer på domänstyrelsen och denna styrelse underställd personal;

- b) bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de bestämmelser som föränledes av vad i det föregående förordats;
- c) medgiva, att jämlikt 6 § andra stycket 9) lagen om kyrkofond må ur kyrkofonden årligen fr. o. m. budgetåret 1962/63 tills vidare utgå medel till bestridande av kostnader för vissa skogsvårdande åtgärder på kyrkolägenheten Hallands Väderö.

Stockholm den 10 maj 1962

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Hjalmar Nilsson*, Lage Svedberg, Jonsson, Bertil Andersson, Carl Eskilsson*, Mossberger, Nils Hanson, Jonasson, Gunnar Pettersson* och Isacson; samt

från andra kammaren: herrar Hansson i Skegrie, Jonsson i Strömsund, Lindström*, Nilsson i Lönsboda, Östlund*, Franzén, Lundmark, Trana, Jönsson i Ingemarsgården* och Stiernstedt*.

* Ej närvarande vid justeringen.